

govorom so g. dekan v kratkem iz 13 pismenih odgovorov, ki so jim bili 3 ali 4 dneve pred shodom poslani, posebna mnenja vsakega učitelja navodili, da je ustmeno razgovarjanje hitreji iz pod rok šlo. — Zastavljena so nam bila naslednja vprašanja: 1) Kako naj učitelj ravná, da se bodo učenci jezika prav učili, in se ga pismeno in ustмено pravilno posluževali? — (Ovo vprašanje je 6 učiteljev izdelalo.) 2) Kterih pripomočkov se je poslužiti, da se šola pridno in redno obiskuje — z ozirom na najnovejše dotične postave — in na lastne zvedbe, ki se tikajo teh postav? — (6 izdelovanj.) 3) Kako naj se učitelj obnaša do občinskega predstojništva, kateremu pripada tudi podavajoče pravo (Praesentationsrecht) pri oddaji učiteljskih služeb? — (1 izd.)

Razgovori so trajali do 12^h; potem pa so g. dekan povabili vse učitelje na obed, kjer se je še marsikaj o šolstvu pogovarjalo. Tudi smešnic in napitnic ni manjkalo. Mi pa č. g. dekanu iz serca tudi tu zakličemo: „Slava! in mnoga leta!“

Iz Maribora. (Šolske skušnje pri sv. Ani in pri sv. Jurji v slov. g., lastna imena, dva ali trije razredi, krivi izrazi, šolska zastava, sadjo-, bčelo-šviloreja, veliko berilo, razmera slovnice, pomočki za kazavni nauk, prošnja za odgovor.)

Šolske skušnje imajo tukaj okoli povsodi obilo gostov, nekaj zato, da se sosedni učitelji podučujejo in prepričajo, kako je kaj šola, kaj imajo posnemati, kaj ne, nekaj pa tudi zaradi tečnega obeda, kamor so navadno povabljeni. Posebno prvi vzrok je važen, dasitudi pri obedu marsiktera dušna drobtinica odpade. Da se učitelji pri učiteljih učijo in da tako šola napreduje, je res, in to tudi mene napotuje, da svoje opombe priobčim ljubemu „Učiteljskemu Tovaršu“ tudi za druge tovarše.

Znali so učenci jako dobro, imena so pisana pri sv. Jurji celó pravilno in dosledno v zapisnikih in v poskušnih pismih; pri sv. Ani pa je pisava različna in včasih nepravilna, postavim, našel sem pri sv. Ani: Letnig in Lettnik, Kotzbek in Kozbek, Steinfelzer, Šneider, Geiser, Rolla, Žisek itd. Taka različnost moti; slovenska pisava slovenskih imen ni težka, kajti naš pravopis je jasen, kot beli dan; če pa je kde dvomba, je treba prašati in pozvedavati, kako ljudstvo imé izgovarja; ljudstvo se ne moti lahko, le pisaci tuji so se motili in nam naj lepša imena pokvarili. Ljudstvo pak pravi: Gajsar, Šaveder, Kolar, Žizek, potem, Letnik se piše z enim t-jem in na koncu s k-jem, kajti pravimo: pri Letniku, Letnikovi, nikdar: pri Letnigu, Letnigovi itd. Rola se piše z enim l-om, Schneider in Steinfelzer pa naj ostaneta nemški imeni, če so ljudje tudi Slovenci, mi nočemo nemških imen kvarjati, pa tudi svojih ne pustimo. Če se učencem pravilna pisava imena razjasni, ima učenec svoje imé vedno enako pisati, ne enkrat tako, enkrat pa inace — pod slovenske spise slovenski, pod nemške pa nemški, to ne gre. Imena naj so splošna ali osebna, če so slovenska, se ne morejo inace pisati, ko se pišejo. Ali sme učenec pisati enkrat „ročka.“ enkrat pa „rotočka?“ Mislim, da ne. Kako pa bi mu tedaj pustili pisati osebna imena različno, ki so tudi izrastla iz občnih! Tedaj, to je poprave vredno.

Razdeljeni so učenci, če se ne motim, pri sv. Ani in pri sv. Jurji različno, — tam prvi in drugi razred skupaj, tukaj pa drugi in tretji. Gospodje učitelji bodo za to že imeli svoje vzroke. Pri sv. Jurji so tudi učenci drugega razreda brali veliko berilo s tretjim razredom vred, malo berilo se je tedaj, mislim, pri teh izpustilo. Ne vem, ali bi ne bilo boljše, ako bi se na kmetih, kjer sta samo dva učitelja in dve učilnici, učenci delili samo v dva razreda. V večih krajih imajo tri razrede, imajo tudi tri učitelje, to je dosledno, sej se znanje ne meri po številu razredov, ampak po meri nauka in vede. Dva učitelja in dve učilnici sta dva razreda; če pa jih hočemo več imeti, pa imejmo štiri, da prideta na vsakega učitelja dva razreda. Djanski sicer vem, da se tudi djansko ravna, v malo šolo devajo se mali, v večjo pa večji t. j. boljši učenci, in tudi ti se še različno učijo in naučijo, in v vsaki šoli še ostane jeden ali dva, ki naj več vesta. Zato mislim, da je gospod Rajšp celó dosledno malo berilo izpustil, in je s tem djanski dva razreda napravil. Ali še morda dohaja malo berilo v malo šolo?

Pri računih v mali šoli pri sv. Ani sem zapazil, da se včasih kaka nepravilna beseda v govor vpleta, postavim: „Tablo dol zbriši!“ „Zbriši!“ je zadostil! — tisto, kar mislite reči z besedo „dol“, je že v predlogu sostavljeni besede „zbrisati“, „dol“ pa je krivo. Ravno tako: „Dve od dve gre gor“, tudi: „se vzdigne“, kar sem čul pri sv. Jurji, je krivo, recite: Dve od dveh ne ostane nič, ali: dvojki se poravnate, ali: dvojka z dvojko se poravná, ali kaj enakega. Inače je bila slovenska beseda večidel gladka; pri nemškem branji in pri prestavah v nemški jezik v mali šoli pri sv. Ani se je pokazalo prav očitno, da tak nauk slovenskemu učencu ne more šole prikupiti. Ta knjiga bi naj se res skoro odpravila!

V šoli pri sv. Jurji je bilo tudi viditi na steni na ogled in razkaz obešenih mnogo reči, ki so jih izdelali dečki in dekljne; bili so plugi, brane, puške, kola, cerkvice s stolpom, grablje, vile itd., sevéda, vse v malem, — potem pletanje in vezanje vse bire in baže, poleg teh reči tudi izdelki sviloreje, izmotana svila in mešički, celi in pregrizeni in jajčika; zvanj šole pa se razprostira učiteljev sadni vert z lepim hladnikom in bčelnjakom za porabo pri nauku sadjo- in bčeloreje. Prav sem obžaloval, da se iz sadjo-, bčelo- in sviloreje, ki je tukaj tudi bilo na učilnem načertu, ni spraševalo, vendar sem prepričan, da je ta poduk veselje in vspéh učenja na veliko stopinjo povzdignil. Videl sem enkrat pri sv. Ani pri rajnkem Berliču tudi zglede cepljenja in požlahtenja sadnega drevesca, razkazane v malem na odrezkih; morda bi se to tudi lahko med one razstavljene reči postavilo.

Poprek pa, kakor se je tukaj pri sv. Jurji n. p. sadjoreja po velikem berilu in po dostavku učila in razlagala, bi bilo lepo, da bi se po šolah tudi drugi predali izvrstnega velikega berila razlagali in učili in spravili do znanja in spoznanja, — postavim, zemljepisni del itd. Vem, da pri sv. Ani v župni hiši na peči spodnje sobe že od nekaj leži neka stara zamazana zemska kroglja. Ta bi se mogla v šolo zanesti in učencem pokazati, in bi se mogli naučiti toliko, kolikor veliko berilo nauka podaja. Na steni visí zemljevid slovenskih dežel; lepo bi bilo, ako bi se pri skušnji pokazalo, znajo li učenci zemljevid rabiti in pokazati

domači kraj, in kodi se kaže proti vzhodu, kodi proti severu itd. To je vse v velikem berilu. Poglejmo naravopisno stran! Lepo in zelo podučiven kosček v berilu je n. p. o strupenih želiščih. Kako, ako bi one, ki so v našem kraji navadne, g. učitelj dal nabrati ali jih sam nabral, na dotičnem mestu v šoli shranil, in bi jih pri skušnji učenci poiskali; to je gulnjak, to divja jagoda itd. ter jo popisali, kakor je to v berilu brati. Kaj ne, take zbirke bi bile mogoče in tudi lepa reč za učence!

(Konec prih.)

Iz Ljubljane. Ljubljanska narodna čitalnica je zopet pokazala svoje pravo domoljubje; napravila je pretečeno nedeljo zvečer lepo milodarno besedo za napravo oblačilca ubogim otrokom, da bi se, kakor vlani, tudi letos nakupilo za obleko blagá, iz kterega bodo potem miloserčne gospé in gospodičine izdelovale obleko in jo o svojem času podelile ubožnim učencem in učenkam. Prišlo je k tej besedi mnogo rodoljubov in prijatlov mladine, ki so precej obilno (210 gl.) darovali na mizo domače hiše, tako da bo zopet mogoče obleči in razveseliti mnogo malih ubožčkov. Slava vsem verlim rodoljubom, ki so tako ali tako pomagali in pripomogli pri tej milodarnosti. Bližnjemu dobro storiti, to je pravo, zlato rodoljubje in naj terja zveza, ki druží in blaži národ.

— V nedeljo zvečer je g. Gerbec šel zopet v Prago, kjer se želi dalje izobraževati v umetni godbi, in kjer bo sedaj tudi nadaljeval svojo mično „Liro sionsko“, kar mu do sedaj ni bilo mogoče.

Premembe v učiteljskem stanu.

V ljubljanski škofiji. Postavljeni in prestavljeni so g. g.: Mihael Kuster za podučitelja v glavno šolo v Kranj, — Avgust Praprotnik, podučitelj v Ternovem pri Bistrici, za učitelja v Begné poleg Cerknice, — Janez Zarnik, učitelj v Begnah, za podučitelja v Ternovo, — Anton Junc, podučitelj v Laščah, za učitelja v Srednjo vas na Kočevsko, — Janez Jeršò, poterjeni pripravnik, v Lašče za podučitelja, — Anton Lokar, učitelj v Bučki, za učitelja v Morovico, — Franc Fabijančič, učitelj v Nevljah, za učitelja v Bučko, — Janez Barlé, učitelj v Podzemlji, za učitelja v Nevlje, — Luka Kožuh, podučitelj v Ribnici, za učitelja v Podzemelji, — Leopold Božič, učitelj v Polhovem gradu, za učitelja v Planino, — Jakob Koželj, podučitelj v Ribnici, za učitelja v Polhov gradu, — Kristijan Engelman in Juri Bajt, poterj. pripravnika, oba v Ribnici za podučitelja, — Kristijan Lavrič, učitelj v Zalogu pri Cerkljah na Gorenskem, za učitelja v Mokronog, — Jakob Praprotnik, učitelj v Šentjurji pri Kranji, za učitelja v Zalog, — Avgust Adamič, podučitelj v Starem tergu pri Ložu, za učitelja v Šentjur, — Alojzi Medja, poterj. pripravnik, za podučitelja v Stari tergu pri Ložu, — Leopold Zupin, poterj. pripravnik, za podučitelja v Moravce, — Jože Strehovec, poterj. pripravnik, za podučitelja v Semič, — Alojzi Kušar, učitelj na Unici, za učitelja v Nadanjem selu, — Valentin Pin, učitelj v Nadanjem selu, za učitelja na Unico, — Pavel Borátnik, podučitelj v Čermošnicah, za učitelja v novo šolo v Preloko, — Anton Slivnik, učitelj na Brezoviči poleg Ljubljane, za podučitelja v Šentvid pri Zatičini, — Janez Kogej, učitelj v Krašnji, za učitelja na Brezovico, — Franc Jurman, podučitelj v Šentvidu, za učitelja v Krašnjo, — Valentin Bernot, poterj. pripravnik, za podučitelja v Čermošnice.